

KHÁI QUÁT MOC VỀ KỸ NĂNG ĐẶC ĐỊNH VỚI VIỆT NAM

Ngày 23 tháng 7 năm 2019

Đại sứ quán Nhật Bản tại Việt Nam

1. Khái quát về chương trình kỹ năng đặc định

2. Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

3. Lịch trình trong thời gian tới

1. Khái quát về chương trình kỹ năng đặc định

2. Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

3. Lịch trình trong thời gian tới

Khái quát chương trình ① Về tư cách lưu trú

- **Kỹ năng đặc định số 1:** Tư cách lưu trú dành cho người nước ngoài làm công việc **đòi hỏi phải có kỹ năng cần thiết về kiến thức và kinh nghiệm ở một mức độ tương đối** trong một **lĩnh vực ngành nghề nhất định**.
- **Kỹ năng đặc định số 2:** Tư cách lưu trú dành cho người nước ngoài làm công việc **đòi hỏi phải có kỹ năng thành thạo** trong một **lĩnh vực ngành nghề nhất định**.

Lĩnh vực ngành nghề (14 lĩnh vực): Điều dưỡng, vệ sinh toà nhà, công nghiệp vật liệu, chế tạo máy công nghiệp, điện- thông tin điện tử, xây dựng, đóng tàu-công nghiệp hàng hải, bảo dưỡng ô tô, hàng không, lưu trú, nông nghiệp, ngư nghiệp, chế biến thực phẩm- đồ uống, dịch vụ ăn uống (kỹ năng đặc định số 2 chỉ tiếp nhận vào 2 lĩnh vực có gạch chân)

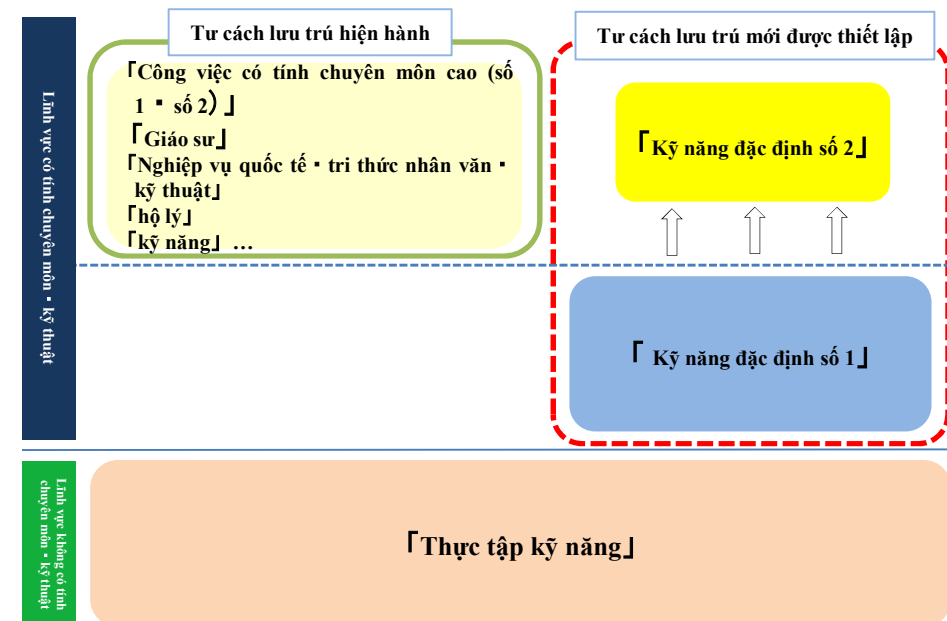
Những điểm chính của Kỹ năng đặc định số 1

- Thời hạn lưu trú: 1 năm, 6 tháng hoặc 4 tháng gia hạn một lần, **tổng thời gian không quá 5 năm**.
- Tiêu chuẩn kỹ năng: xác nhận qua kỳ thi (người nước ngoài đã hoàn thành thực tập kỹ năng số 2 được miễn thi)
- Tiêu chuẩn năng lực tiếng Nhật: xác nhận năng lực tiếng Nhật cần cho cuộc sống và công việc qua kỳ thi (người nước ngoài đã hoàn thành thực tập kỹ năng số 2 được miễn thi)
- Dẫn theo gia đình: Không
- Là **đối tượng hỗ trợ** của cơ quan tiếp nhận hoặc cơ quan hỗ trợ đăng ký.

Những điểm chính của Kỹ năng đặc định số 2

- Thời hạn lưu trú: 3 năm, 1 năm hoặc 6 tháng gia hạn một lần
- Tiêu chuẩn kỹ năng: xác nhận qua kỳ thi
- Tiêu chuẩn năng lực tiếng Nhật: không cần xác nhận qua kỳ thi
- **Dẫn theo gia đình: Nếu thỏa mãn điều kiện thì có thể được (vợ hoặc chồng, con cái)**
- Không phải đối tượng hỗ trợ của cơ quan tiếp nhận hoặc cơ quan hỗ trợ đăng ký

【Tiêu chuẩn kỹ năng của tư cách lưu trú “làm việc”】

Khái quát chương trình ② Về cơ quan tiếp nhận và cơ quan hỗ trợ đăng ký

Về cơ quan tiếp nhận

1. Tiêu chuẩn cơ quan tiếp nhận

- ① Có hợp đồng lao động phù hợp ký với lao động nước ngoài (ví dụ: tiền lương bằng mức tiền lương của lao động người Nhật trở lên)
- ② Là tổ chức phù hợp (ví dụ: trong 5 năm gần đây không vi phạm Luật lao động và Luật xuất nhập cảnh)
- ③ Có cơ chế hỗ trợ lao động nước ngoài (ví dụ: có hỗ trợ bằng ngôn ngữ để lao động nước ngoài có thể hiểu)
- ④ Có kế hoạch hỗ trợ lao động nước ngoài phù hợp (ví dụ: có các hướng dẫn bao gồm cả hướng dẫn sinh hoạt)

2. Nghĩa vụ của cơ quan tiếp nhận

- ① Chắc chắn thực thi hợp đồng lao động ký với lao động nước ngoài (ví dụ: trả lương một cách thích hợp)
 - ② Thực hiện hỗ trợ một cách thích hợp lao động nước ngoài → có thể ủy thác cho cơ quan hỗ trợ đăng ký thực hiện hoạt động hỗ trợ. Nếu ủy thác toàn bộ thì cũng thỏa mãn 1 ③.
 - ③ Nộp các báo cáo cho Tổng cục quản lý xuất nhập cảnh và lưu trú
- (Lưu ý) Nếu không tích cực thực hiện các nghĩa vụ ①~③ thì ngoài việc không được phép tiếp nhận lao động nước ngoài còn bị Tổng cục quản lý xuất nhập cảnh và lưu trú chỉ đạo, ra lệnh cải thiện.

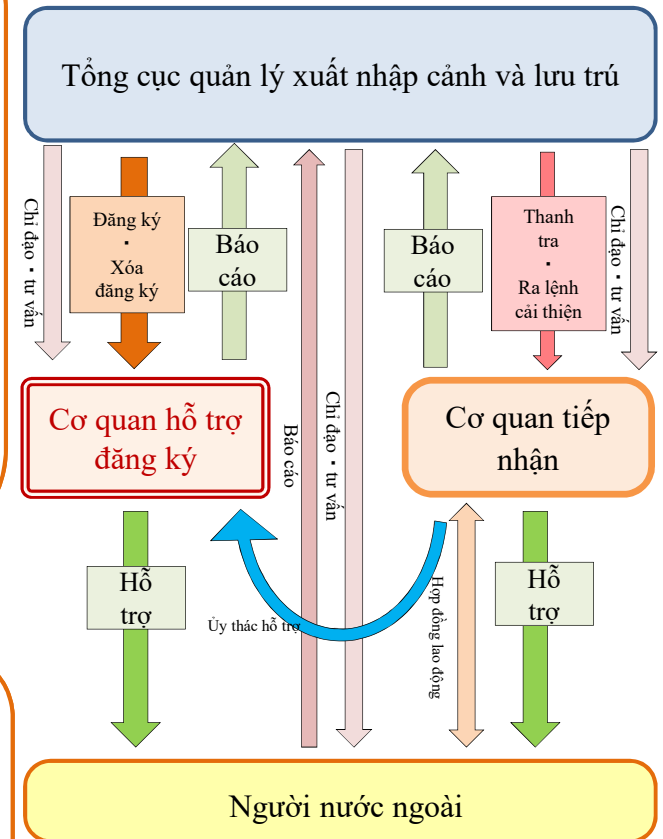
Về cơ quan hỗ trợ đăng ký

1. Tiêu chuẩn đăng ký

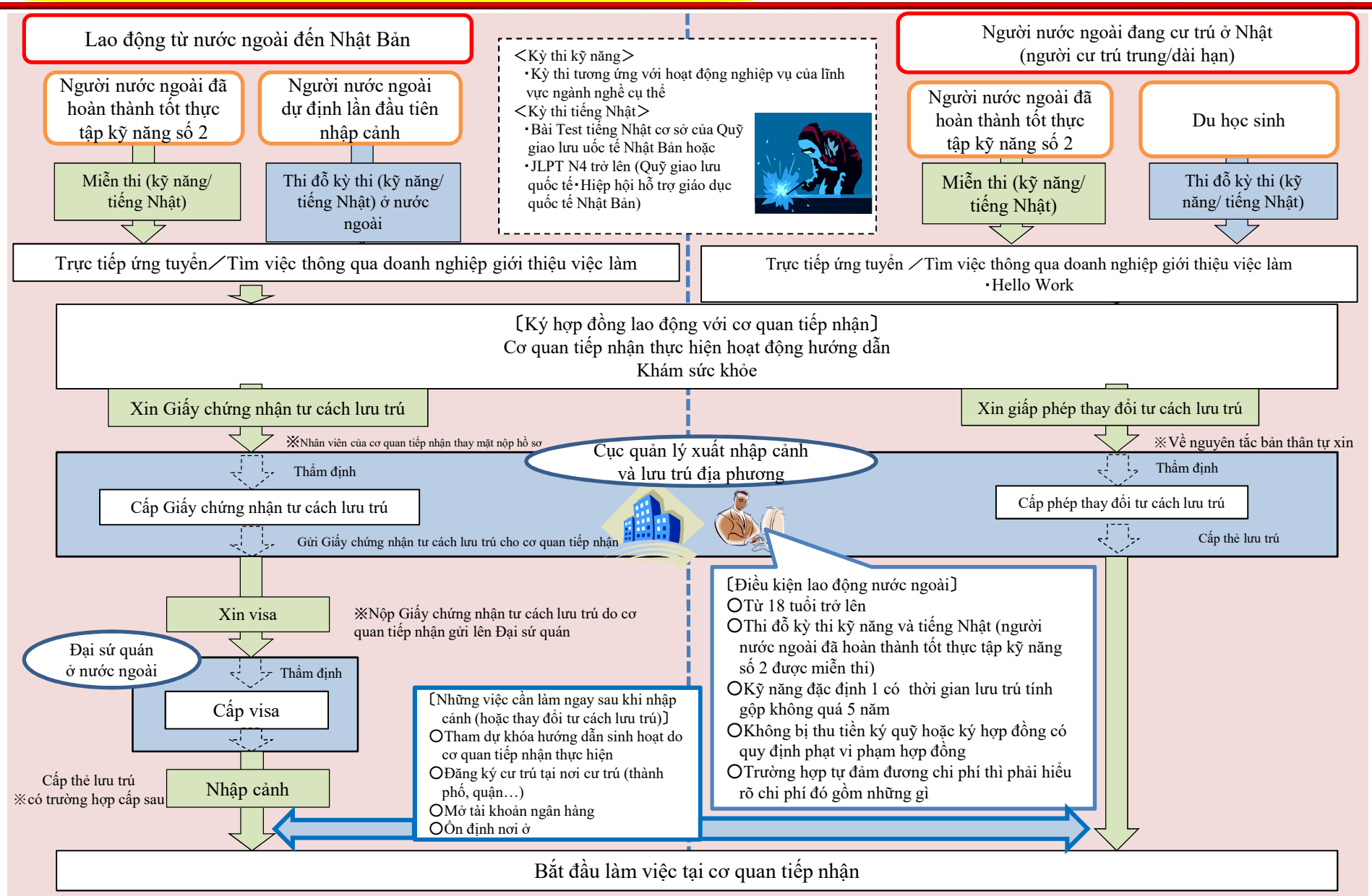
- ① Là tổ chức phù hợp (ví dụ: trong 5 năm gần đây không vi phạm Luật lao động và Luật xuất nhập cảnh)
- ② Có cơ chế hỗ trợ lao động nước ngoài (ví dụ: có hỗ trợ bằng ngôn ngữ để lao động nước ngoài có thể hiểu)

2. Nghĩa vụ của cơ quan hỗ trợ đăng ký

- ① Thực hiện hỗ trợ một cách thích hợp lao động nước ngoài
 - ② Nộp các báo cáo cho Tổng cục quản lý xuất nhập cảnh và lưu trú
- (Lưu ý) Nếu không tích cực thực hiện các nghĩa vụ ①② thì có thể bị xóa tên khỏi danh sách đăng ký.

Khái quát chương trình ③ trình tự đến khi bắt đầu làm việc

1. Khái quát về chương trình kỹ năng đặc định

2. Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

3. Lịch trình trong thời gian tới

Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

Mục đích • Nội dung hợp tác

- **Mục đích:** Bảo vệ người lao động kỹ năng đặc định thông qua hoạt động phái cử và tiếp nhận được triển khai một cách thuận lợi và đúng luật.
- **Chia sẻ thông tin:** Chia sẻ thông tin cần thiết và hữu ích để giải quyết vấn đề và đảm bảo cho hoạt động phái cử và tiếp nhận được triển khai một cách thuận lợi và đúng luật (Chia sẻ thông tin: ① tổ chức trung gian quản lý tài sản của người lao động như việc thu tiền ký quỹ, ② yêu cầu lao động kỹ năng đặc định ký hợp đồng có quy định phạt vi phạm hợp đồng, ③ vi phạm nhân quyền, ④ giả mạo hồ sơ, ⑤ thu phí trái luật, ⑥ các hành vi vi phạm luật pháp khác).
- **Hợp tác để giải quyết vấn đề:** tổ chức trao đổi định kỳ hoặc khi cần thiết (nội dung trao đổi chủ yếu: ① thực hiện thay đổi chính sách liên quan tới chương trình kỹ năng đặc định, ② chia sẻ thông tin về tổ chức trung gian môi giới lao động kỹ năng đặc định, ③ chấn chỉnh cơ quan phái cử • cơ quan tiếp nhận không phù hợp, ④ thực hiện đúng kỳ thi kỹ năng • năng lực tiếng Nhật, ⑤ quản lý việc lưu trú của lao động kỹ năng đặc định tại Nhật Bản, ⑥ ngăn ngừa du học trá hình tới Nhật Bản, ⑦ khu vực làm việc • ngành nghề...)
- **Hợp tác thực hiện kỳ thi:** ① Phía Nhật Bản chuẩn bị trên cơ sở được Chính phủ Việt Nam đồng ý, ② phía Nhật thông báo cho phía Việt Nam danh sách thí sinh dự thi, danh sách thi đỗ, ③ Việt Nam sẽ cử nhân viên đến giám sát kỳ thi nếu cần thiết và hợp tác trên cơ sở phía Nhật có đề nghị, ④ trên cơ sở được Chính phủ Việt Nam đồng ý, đại sứ quán Nhật Bản tại Việt Nam sẽ đăng thông tin về kỳ thi trên trang website của Đại sứ quán, ⑤ chia sẻ thông tin về các hành vi vi phạm trong kỳ thi.

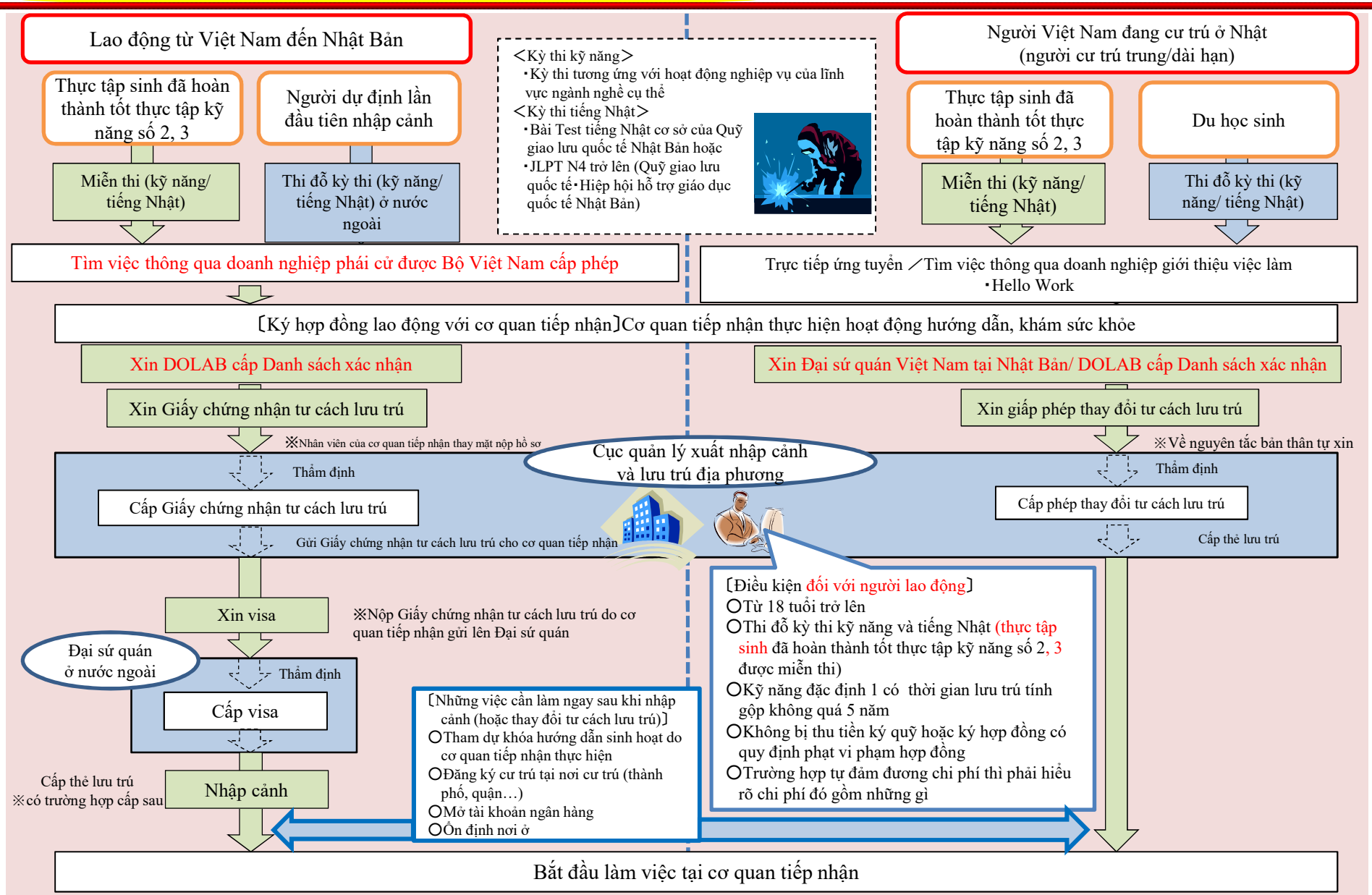
Cam kết của Nhật Bản

- Chỉ tiếp nhận lao động kỹ năng đặc định người Việt Nam đã hoàn thành các thủ tục theo quy định của pháp luật Việt Nam và có tên trong “Danh sách xác nhận” được thông qua bởi Bộ Việt Nam.
- Đưa vào văn bản hướng dẫn các cơ quan tiếp nhận về nguyên tắc chia sẻ chi phí liên quan cần thiết để phái cử lao động kỹ năng đặc định người nước ngoài.
- Công khai thông tin liên quan đến việc thu hồi giấy phép của cơ quan phái cử.
- Chia sẻ thông tin với Bộ Việt Nam về lệnh chấn chỉnh đối với tổ chức tiếp nhận và danh sách cơ quan hỗ trợ đăng ký.
- Cơ quan tiếp nhận hỗ trợ việc đảm bảo nơi cư trú, không thu quá phần chi phí thực tế mà người lao động chi trả định kỳ cho nơi cư trú.
- Khi nhận thông báo về cơ quan tiếp nhận hoặc cơ quan hỗ trợ đăng ký có hành vi vi phạm thì tiến hành điều tra, có biện pháp xử lý và thông báo cho Bộ Việt Nam.
- Nghiêm cấm các cá nhân như du học sinh bị đuổi học, thực tập sinh kỹ năng bỏ ra ngoài hợp đồng tham gia các kỳ kiểm tra kỹ năng.
- Cung cấp thông tin cần thiết khi nhận được đề nghị từ Bộ Việt Nam liên quan đến việc tiếp nhận lao động kỹ năng đặc định.
- Liên quan đến du học sinh Việt Nam thay đổi tư cách lưu trú sang lao động kỹ năng đặc định sẽ có các biện pháp phù hợp nhằm ngăn chặn việc lợi dụng chương trình du học cho mục đích làm việc tại Nhật Bản.
- Không tiếp nhận lao động kỹ năng đặc định người Việt Nam chưa hoàn thành các thủ tục cần thiết theo quy định của Việt Nam

Cam kết của Việt Nam

- Thẩm định và cho phép cho cơ quan phái cử đáp ứng tiêu chuẩn. Không cho phép cơ quan phái cử đưa người lao động kỹ năng đặc định đến các tổ chức tiếp nhận có hành vi không phù hợp với luật pháp Việt Nam.
- Công khai thông tin cơ quan phái cử và cung cấp cho phía Nhật.
- Khi nhận được thông báo về cơ quan phái cử có những hành vi không phù hợp thì tiến hành điều tra, có biện pháp xử lý và thông báo cho phía Nhật.
- Công khai thông tin về lệnh chấn chỉnh đối với một tổ chức tiếp nhận và danh sách các cơ quan hỗ trợ đăng ký
- Thu hồi giấy phép của cơ quan phái cử không đáp ứng tiêu chuẩn, thông báo cho phía Nhật.
- Ban hành các quy định liên quan đến chi phí, lệ phí cần thiết và vé máy bay.
- Cấp danh sách xác nhận lao động kỹ năng đặc định.
- Hướng dẫn Ban Quản lý lao động Việt Nam tại Nhật Bản tiếp nhận báo cáo thay đổi tư cách lưu trú “kỹ năng đặc định” và cấp “danh sách xác nhận”.
- Cung cấp thông tin cần thiết khi nhận được đề nghị từ các Bộ, Ngành Nhật Bản.

Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam: Quy trình thủ tục

Vận dụng MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

Cách xử lý Danh sách xác nhận

- Trong MOC có nêu rằng Nhật Bản chỉ tiếp nhận những lao động kỹ năng đặc định có tên trong Danh sách xác nhận do Bộ Việt Nam cấp (mẫu danh sách là phụ lục MOC).
- Trường hợp lao động nhập cảnh Nhật Bản lần đầu thì Danh sách xác nhận sẽ do Cục Quản lý lao động ngoài nước (DOLAB) Bộ Lao động- Thương binh và Xã hội xét duyệt ở trong nước. Trường hợp người Việt Nam đang cư trú ở Nhật muốn chuyển đổi tư cách lưu trú sang “kỹ năng đặc định” thì Danh sách xác nhận sẽ do Đại sứ quán Việt Nam tại Nhật Bản xét duyệt.

Cách xử lý việc ghi tên du học sinh Việt Nam tại Nhật Bản vào Danh sách xác nhận

- Trong MOC có nêu rằng du học sinh đã tốt nghiệp ít nhất khóa học 2 năm của các trường có cấp bằng tại Nhật Bản và có nguyện vọng chuyển đổi sang tư cách lưu trú “kỹ năng đặc định” sau khi thi đỗ các kỳ kiểm tra và thi thì có thể trở thành đối tượng điển hình được ghi tên vào Danh sách xác nhận.
- Bằng (degree) ở đây được hiểu là văn bằng (tiến sĩ, thạc sĩ, cử nhân đại học, cử nhân cao đẳng) mà học viên nhận được sau khi hoàn thành khóa học sau đại học, đại học, cao đẳng, bằng chuyên môn sau khi hoàn thành khóa học chuyên môn tại trường đào tạo nghề (senmon gakko), chứng chỉ kết thúc khóa học hoặc tín chỉ sau khi hoàn thành khóa học không chuyên tại trường đào tạo nghề, khóa học tại cơ sở giảng dạy tiếng Nhật hoặc khóa học tại các cơ sở đào tạo khác.

Cách xử lý đối với các khu vực và ngành nghề mà Luật pháp Việt Nam cấm

- Khoản 4 điều 7 Luật người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng quy định về việc nghiêm cấm hành vi: “Đi làm việc hoặc đưa người lao động đi làm việc ở khu vực, ngành, nghề và công việc bị cấm theo quy định của Chính phủ hoặc không được nước tiếp nhận người lao động cho phép.”
- Nghị định 126/2007/CP (Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng) có quy định chi tiết về công việc, ngành nghề và khu vực bị cấm như sau:
 1. Khu vực có chiến sự hoặc có nguy cơ xảy ra chiến sự, khu vực bị nhiễm xạ, khu vực bị nhiễm độc, khu vực đang có dịch bệnh đặc biệt nguy hiểm.
 2. Khu vực mà nước tiếp nhận lao động cấm người lao động nước ngoài đến làm việc.
 3. Những nghề, công việc đặc biệt nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm không phù hợp với thể trạng của người Việt Nam;

Cách xử lý Hợp đồng cung ứng lao động

- Khoản 1 điều 18 Luật người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng quy định: “Hợp đồng cung ứng lao động phải được đăng ký với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.”
- Do vậy, trường hợp phái cử người lao động Việt Nam thì giữa cơ quan phái cử và cơ quan tiếp nhận (hoặc doanh nghiệp giới thiệu việc làm làm trung gian phái cử) cần phải ký Hợp đồng cung ứng lao động.

1. Khái quát về chương trình kỹ năng đặc định

2. Khái quát MOC về kỹ năng đặc định với Việt Nam

3. Lịch trình trong thời gian tới

Lịch trình dự kiến hướng tới việc thực hiện kỳ thi tại Việt Nam

Thời gian	Những thủ tục trong nước cần thiết của Việt Nam
Sắp tới	<ul style="list-style-type: none">➤ DOLAB tuyển chọn cơ quan phái cử, ban hành văn bản hướng dẫn liên quan đến chi phí và lệ phí.➤ Ký kết hợp đồng cung ứng lao động giữa cơ quan phái cử với cơ quan tiếp nhận, ký hợp đồng lao động giữa ứng viên lao động kỹ năng đặc định với cơ quan tiếp nhận.
Từ mùa thu trở đi	<ul style="list-style-type: none">➤ Đăng ký thi➤ Thực hiện kỳ thi

○ Đây là dự kiến tại thời điểm hiện tại, sau đây có thể thay đổi